

Matiak artea, kultura eta dementziari buruzko jardunaldi aitzindaria antolatu du Donostiako Aquariumean

- **Topaketak DCUM proiektu europarra ixteko balio du, hiru urtetan zehar EBko lau herrialdetan (Danimarka, Belgika, Herbehereak eta Espainia) dementziaren esparruko praktika artistiko eta kulturala aztertu duen ekimena.**
- **Hitzorduan zehar, dementzia duten pertsonak, senitartekoeak eta zaintzaileak argazki- eta dantza-jarduerekin gozatu ahal izan dute.**

Joan den ekainaren 8an, Donostian "Artea eta kultura, dementziaren bizi-zentzuaren leihoa" ekitaldia egin zen. Bertan, Estatuko hainbat komunitatetako berrogeita hamar pertsona baino gehiago bildu ziren Aquariumeko auditorioan, eta 'Dementia in Cultural Mediation' (DCUM) proiektuaren esparruan sortutako emaitzak eta materialak ezagutzera eman ziren.

Ekimen hori Erasmus+ programa europarraren parte da, eta honako ideia honetan oinarritzen da: kultura-jarduerak erabiltzea bide bikaina izan daiteke dementzia duten pertsonak beren ingurune hurbilean gizarteratzeko, jarduera horien esparruan sare sozialak sortzea bultzatuz, eta pertsona horien autoestimua, kide izatearen sententzia eta bizitzaren poza hobetzen lagunduz.

Maria Carmen Garmendia Matiako patronatuko presidentearen hitzetan, jardunaldi hau mugarri bat izan da dementzia duten pertsonen bizitzari eta haien gizarteratzeari heltzeko orduan, haietatik urrunduz joan direla diruditen munduetatik, hala nola artetik eta kulturatik. Bertaratzen garenok uste dugu identifikazio handia dagoela planteatzen zenarekin.

Hainbestearino, non pertsona batzuek ezin izan zioten emozioari eutsi, eta ekitaldia amaitzean asko izan ziren jarduera hau abian jartzeagatik eskerrak eman zizkigutenak, etorkizunean jarraipena izatea nahiko genukeenak.

Bestalde, ekitaldian parte hartu zuen beste batek, Iker Arrue dantzari eta AiDoProject konpainiako zuzendariak, ekitaldia amaitzean honako hau adierazi zuen: «Uste dut egin genuen lanaren funtsa transmititzea lortu dugula, musikaren eta mugimenduaren bidez, Invisible Beauty proiektuan.

James Rhodese bere biografian ondo deskribatzen duen bezala, musikak gure bihotzaren eta adimenaren azken zokoetara iristeko gaitasuna du.

“Nota gutxi batzuk nahikoa dira iraganera eramateko, emozio edo oroitzapen bat berpizteko edo, besterik gabe, gure egoera emozionala aldatzeko. Gainera, dantzari garen aldetik, esperientzia eszenikoa osatzen duten gainerako elementuekin (argiztapena, jantziak, mugimendua bera gure kasuan...) laguntzea lortzen badugu, parte-hartzaileengan inpaktu emozionala askoz ere handiagoa da, eta esperientzia zerbait intimo, ia pertsonal bihurtzen da. Gaur saiatu gara bertaratutakoekin hori berriro partekatzen, eta ederra izan da haien erreakzioak behatzea.”

matia

Ikerrek ekimen honetan parte hartzeko aukera ere eskertu zuen, izan ere, duela gutxi Gipuzkoako dantza saria jaso zuenarentzat, "Matiaren mailako erakundeekin lankidetzan aritzea beti da argigarria eta guretzat, jakina, opari bat."

David Viñuales Instituto 8ko bazkide fundatzaileak eta Bartzelonako Unibertsitateko irakasleak, jardunaldian parte hartu zuen ere. Eta bere metodologiaren gako batzuk Alzheimerrek eta beste demenzia batzuek jotako pertsonekin lan egiteko irudiekin partekatu zituen.

Bere azalpenean, bertaratuek ikusi eta probatu ahal izan zuten nola argazki soil eta lau bat tresna harrigarri bihurtu daitekeen komunikazio-hesiak hausteko eta bizi-aldaketei erantzuteko.

Davidentzat, "jardunaldia gero eta bisualagoa eta konektatuagoa den gizarte batentzat inspirazio-iturri izan zen."

DCUM proiektua

2019. urtearen amaieran, 'Dementia in Cultural Mediation' proiektua hasi zen Odensen (Danimarka). Europako Erasmus + programaren esparruan, eta Europar Batasuneko lau herrialdetan (Danimarka, Belgika, Herbehereak eta Espainia) demenzia duten pertsonak inplikatzeko arte- eta kultura-jarduerari buruzko informazioa biltzea du helburu.

Proiektuaren oinarria kulturaren erabilera eta kultura-jarduerak ikuspegi ona izan daitezkeela erakustea da, demenzia duten pertsonak beren ingurune hurbilean gizarteratzen laguntzeko. Hori dela eta, garrantzitsua da kultura-erakundeekin (liburutegiak, museoak eta gizarte-erakundeak) lan egiten duten edo nolabaiteko harremana duten kultura-bitartekarien gaitasunak eta trebetasunak hobetzea; izan ere, horietan, demenziaz bizi diren pertsonen egokitutako kultura-jarduerak antolatzeke interesa dago.

Bazkideez gain, proiektuak Europako erreferentziako talde bat ezarri du, eta horien artean Matia dago, parte hartzen duen herrialde bakoitzeko demenzia eta kultura arloetan oso ezagunak diren adituek osatua, baita azken erabiltzaileen ordezkariak ere, hala nola: irakasleak, zaintzaile informalak, jardueren koordinatzaileak eta demenzia-aholkulariak, etab.

Proiektuan zehar, hainbat bilera egin dira, eta bazkideek jarduerak, tresnak, ideiak... trukatu dituzte, erraz eskura daitezkeen tresnen kit bat sortzen laguntzeko. Kit horretan, jardunbide egokiak biltzen dira, ez bakarrik bazkide parte-hartzaileentzat, baita demenzia duten pertsonen zuzendutako kultura-bitartekaritzaarako metodo praktikoa berrietan interesa duten kultura-erakunde eta -bitartekari guztientzat ere. «Toolkit» honek aurkezpenak, bideoak eta irudi irakurterrazak ditu, bai eta metodo bakoitza erabiltzen laguntzeko gidak ere.

Proiektuari eta haren emaitzako materialei buruzko xehetasun gehiago web orri honetan:

<https://dementiainculturalmediation.eu/>